

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2CoCsp/9/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8218202639
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 09. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Muránska
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8218202639.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Mariany Muránskej a členov senátu JUDr. Daniely Babinovej a Mgr. Miloša Koleka, v právnej veci žalobcu: Slovenský plynárenský priemysel, a.s., Mlynské nivy 44/a, 825 11 Bratislava, IČO: 35 815 256, zastúpený Jakubčák, advokátska kancelária, s.r.o., Michalská 14, 811 03 Bratislava, IČO: 47 255 706 proti žalovanému: X. F., nar. XX.XX.XXXXbytom T. XXX, XXX XX T., o zaplatenie 147,69 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bardejov č.k. 6Csp 61/2018 - 69 zo dňa 29.10.2019 takto

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok vo výrokoch II. a III.

Nepriznáva stranám náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 142,69 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 72,09 eura od 29.3.2018 do zaplatenia a zo sumy 70,60 eura od 23.2.2018 do zaplatenia, a to všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Žalovanému uložil povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania v rozsahu 94 % s tým, že o výške týchto trov bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku.

2. Súd prvej inštancie vec právne posúdil ako spotrebiteľskú v zmysle ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka v spojení s ust. zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľskom úvere (ďalej len „zákon č. 129/2010 Z. z.“). Vychádzal zo zistenia, že žalobca uzatvoril so žalovaným dňa 14.10.2015 zmluvu o združenej dodávke plynu pre odberateľov plynu v domácnosť, na základe ktorej poskytol žalobca žalovanému dodávky a predaj plynu v domácnosti. Zmluva bola uzatvorená na dobu určitú do 31.3.2017. Žalobca vystavil žalovanému faktúru za prerušenie/obmedzenie dodávky plynu z titulu neoprávneného odberu č. XXXXXXXXXXXX na sumu 72,09 eura so splatnosťou 28.3.2018 a faktúru za zabezpečenie obnovenia dodávky plynu č. XXXXXXXXXXXX na sumu 70,60 eura so splatnosťou 22.2.2018. Žalovaný predmetné faktúry neuhradil, preto súd zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy 142,69 eura. Pokiaľ ide o vyfakturovaný poplatok za vystavenie a zaslanie upomienky vo výške 5,- eur (doklad XXXXXXXXXXXX), tento je z dôvodu jej výšky neprijateľnou zmluvnou podmienkou a v tejto časti žalobu zamietol. O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 255 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP).

3. Proti rozsudku, a to proti výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a súvisiacemu výroku o trovách konania podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Namietal opomenutie postavenie a kompetencie Úradu pre reguláciu sieťových odvetví, absenciu právomocí súdu konať vo veci prijateľnosti obchodných podmienok žalobcu, nezohľadnenie rozhodnutia Úradu pre reguláciu

sieťových odvetví, ďalej nesprávnu aplikáciu ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ako aj nesprávny postup a rozhodnutie súdu z hľadiska jeho odôvodnenia a možného preskúmania a nesprávneho právneho posúdenia veci. Poukázal na to, že Úrad pre reguláciu sieťových odvetví je jediný úrad ako jediný zákonom určený štátny orgán, ktorý má vo svojej kompetencii schváliť a tým i určiť obsah obchodných podmienok žalobcu. Ďalej poukázal na energetický balíček obsahujúci predpisy týkajúce sa Európskej únie, ďalej poukázal na rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-34/13 Kušionová proti Smart Capital, a.s., ktorý sa týkal regulovaných ustanovení vo vzťahu k Smernici Rady 93/13 EHS a jej aplikácie či výkladu. Ďalej citoval právnu úpravu vyplývajúcu zo zákona č. 250/2012 Z.z. o regulácii v sieťových odvetviach s tým, že uviedol, že obchodné podmienky žalobcu s účinnosťou od 1.1.2014 nadobudli účinnosť 30. deň po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia Úradu pre reguláciu sieťových odvetví, ktorým boli schválené. Boli vypracované v zmysle rozhodnutia č. 0005/2015/P-OP zo dňa 31.07.2015. Poukázal na obsah predmetného rozhodnutia s tým, že ďalej poukázal na právnu úpravu vyplývajúcu zo Zákona o energetike v znení neskorších predpisov, a namietal, že súd prvej inštancie v prípade, ak malo podanie vady, mal zabezpečiť ich odstránenie. Ďalej namietal porušenie povinnosti súdu v spojení s predbežným právnym posúdením a z toho vyplývajúce posúdenie zjavne nedôvodnej žaloby. Ďalej poukázal na vylúčenie preskúmania regulovanej zmluvnej dokumentácie, ako aj na povinnosť žalobcu upomínať žalovaného a zasielať mu upomienky, s tým, že zasielanie upomienok nemôže byť bezplatnou službou, vrátane poplatku za neoprávnený odber a následné prerušenie distribúcie plynu. Uviedol, že pokiaľ vo veci bolo rozhodnuté bez nariadenia pojednávania, súd žalobcu nevyzval na doplnenie žaloby, ani na späťvzatie žaloby v zamietavej časti z dôvodu jej zjavnej nedôvodnosti, čím by mohol získať vedomosť o možnej negatívnej úvahe súdu k uplatnenému nároku. Žalobca je teda zo zákona povinný odberateľa (žalovaného) upomínať, čo žalobca aj v tomto konkrétnom prípade urobil. Zo žiadneho ustanovenia platného právneho poriadku, ale nevyplýva, žeby bol žalobca povinný znášať spojené náklady, osobitne v situácií, kedy táto činnosť vyplýva z porušenia povinnosti odberateľa plynu. Zo žiadneho cenového rozhodnutia nevyplýva, žeby náklady na toto upomínanie boli súčasťou nejakej inej zložky, položky platnej žalovaným žalobcovi. V zmysle ust. § 17 ods. 3, 13 zákona o energetike, žalobca musí sledovať úhrady žalovaného, neplnenie platobných povinností žalovaného musí zistiť a žalovaného musí upozorniť, a to všetko v rámci ochrany odberateľa plynu, teda nejedná sa o činnosť v záujme ochrany nejakých záujmov žalobcu. Za uvedené žalobcovi následne patrí náhrada nákladov, ktoré mu priznáva Úrad pre reguláciu sieťových odvetví. Z hľadiska dikcie zákona je rozhodujúca nerovnováha, ktorá je značná. Nie každá nerovnováha je neprijateľná. Z rozhodnutia pritom nevyplýva, žeby sa súd problematikou nerovnováhy zaoberal, ani to, žeby sa zaoberal aplikáciou ust. § 53 ods. 12 Občianskeho zákonníka. V poslednom rade namietal absenciu podmienok pre rozhodnutie bez nariadenia pojednávania, nakoľko sa nejedná o otázku jednoduchého právneho posúdenia. Ďalej poukázal na rozhodovaciu prax najvyššieho súdu v súvislosti s náležitosťami riadneho odôvodnenia rozhodnutia, ktoré je súčasťou práva na súdnu ochranu. Podľa názoru právneho zástupcu žalobcu, odôvodnenie napadnutého rozhodnutia vykazuje znaky arbitrárnosti a nepreskúmateľnosti. Navrhol zamietnutý výrok zmeniť a žalobe v celom rozsahu vyhovieť, alebo vec zrušiť a vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

4. Žalovaný sa k odvolaniu nevyjadril.

5. Krajský súd v Prešove (ďalej len odvolací súd) príslušný na rozhodnutie o odvolaní v zmysle § 34 CSP v zmysle ustanovenia § 470 ods. 1 a 2 CSP, vzhľadom na včas podané odvolanie, osobou oprávnenou (§ 362 ods. 1, § 359 CSP), preskúmal rozhodnutie v napadnutom rozsahu a v súvisiacom výroku o trovách konania (§ 379 písm. a/ CSP), ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a § 380 CSP, vec prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

6. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s nesprávnym skutkovým zistením a nesprávnym právnym posúdením veci, teda, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II. ÚS 78/05).

7. Z vykonaného dokazovania je zrejmé, že dňa 14.10.2015 bola uzatvorená písomná zmluva o združenej dodávke plynu pre odberateľov plynu v domácnosti medzi žalobcom ako dodávateľom a

žalovaným ako odberateľom, ktorou poskytoval žalobca dodávky a predaja plynu v domácnosti. Pri uzatváraní tejto zmluvy žalobca nepochybne vystupoval v postavení dodávateľa, pretože pri uzatváraní tejto zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a žalovaný v postavení spotrebiteľa nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo podnikateľskej činnosti. Nepochybne predmetná zmluva má povahu zmluvy spotrebiteľskej v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka.

8. Skutočnosť, že znenie vzorových obchodných podmienok vypracúva Úrad pre reguláciu sieťových odvetví a tiež schvaľuje konkrétne znenie obchodných podmienok dodávateľa, nebráni prieskumu týchto podmienok v súdnom konaní. Len súd je oprávnený vyhodnotiť, či tá ktorá zmluvná podmienka je alebo nie je neprijateľnou v zmysle § 53 Občianskeho zákonníka. Odvolací súd preto uplatnené námietky týkajúce sa absencie právomoci súdu vo veci posúdenia prijateľnosti či neprijateľnosti obchodných podmienok nepovažoval za opodstatnené.

9. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa; to neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

10. Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

11. Vo vzťahu k poplatkom za upomienky je potrebné konštatovať, že upomienka ako taká nemôže mať sankčný charakter, v opačnom prípade by totiž mala povahu tzv. skrytej zmluvnej pokuty, čo je vo vzťahu k spotrebiteľovi netransparentné. Podstatou týchto poplatkov je pridanie bližšie nešpecifikovaných a spotrebiteľovi nevysvetlených nákladov, ktoré nie sú preukázané. Poplatok za upomienku nemožno chápať ani ako poplatok za službu, plnenie, ktoré je poskytované spotrebiteľovi. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na rozsudok Krajského súdu v Bratislave č.k. 9Co/350/2012 zo dňa 22.5.2014, v ktorom krajský súd uviedol: „Odvolací súd zastáva názor, že neprijateľnou zmluvnou podmienkou je podmienka, ktorá vyvoláva v neprospech spotrebiteľa, ako slabšej zmluvnej strany, hrubú nerovnováhu. Znaky neprijateľnej zmluvnej podmienky napĺňa nielen podmienka, ktorá je neprimeraná (napr. neprimeraná sankcia za porušenie záväzku spotrebiteľa), ale aj podmienka, ktorá je neurčitá alebo je v rozpore s „ratio legis“ zákonného ustanovenia, podľa ktorého bola dojednaná (napr. úroky z omeškania nad limit podľa nar. vl. 87/1995 Z.z.). Neprijateľnou zmluvnou podmienkou je aj podmienka, ktorá vyjadruje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie „ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané a slúži v skutočnosti záujmom dodávateľa (tzv. teória skutočného plnenia spomínaná najčastejšie v súvislosti s poplatkami v spotrebiteľských úverových vzťahoch). Preto zhodne so súdom prvého stupňa za neprijateľnú považuje odvolací súd aj zmluvnú podmienku v predmetnej právnej veci, ktorá vyjadruje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie, ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané a slúži v skutočnosti záujmom dodávateľa (tzv. teória skutočného plnenia spomínaná najčastejšie v súvislosti s poplatkami v spotrebiteľských úverových vzťahoch). Vo vyrubovaní poplatku za výzvu na zaplatenie dlžnej čiastky a upomienok obdobného charakteru je zrejmy vlastný ekonomický záujem navrhovateľa - banky. Na poplatok spojený s výzvou alebo upomienkou na zaplatenie dlžnej čiastky, nemá navrhovateľ - banka zákonný nárok, keďže poplatok je pokrytý už v zmluvne dojednanom úroku (odplate) za poskytnutý úver (úrok z úveru). Podľa odvolacieho súdu je v účtovaní takýchto poplatkov navyiac citeľná snaha navrhovateľa o minimalizovanie nevyhnutnosti vlastných pohľadávok a navyšovanie konečného finančného zaťaženia spotrebiteľa neplniaceho si svoje záväzky, a to v rozpore s účelom právnej úpravy spotrebiteľských zmlúv obsiahnutej najmä v ustanoveniach § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Poplatky za služby spojené s administratívnou agendou (poplatky za výzvy a poplatky za upomienky), predstavujú plnenia, ktoré nie sú v záujme spotrebiteľa a konanie banky - navrhovateľa spočívajúce v účtovaní takýchto poplatkov možno hodnotiť vo vzťahu k spotrebiteľovi (v danom prípade vo vzťahu k odporkyni) ako poškodzujúce. Preto s poplatkami za takéto plnenia sa spája záver o ich neprijateľnosti. Pre spotrebiteľa je vždy neprijateľné spoplatňovanie akýchkoľvek úkonov a služieb dodávateľa, ktorými spotrebiteľovi neposkytuje skutočné protiplnenie, ale naopak tieto sú poskytované (vykonávané) vo vlastnom záujme dodávateľa.“ Odvolací súd sa s citovaným názorom v plnom rozsahu stotožňuje. Keďže zmluvná podmienka, v zmysle ktorej je veriteľ oprávnený požadovať od spotrebiteľa poplatok za upomienku predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku v zmysle § 53 ods. 1 OZ, čo spôsobuje jej

neplatnosť (§ 53 ods. 4 OZ), veriteľ nemá nárok na plnenie z takejto podmienky. Odvolací súd v tejto súvislosti zároveň zdôrazňuje, že žalobca nijakým spôsobom nepreukázal súdu zaslanie upomienok, nepreukázal, žeby mu za zaslanie týchto upomienok vznikli nejaké reálne náklady v uvedenej výške. Preto poplatok za zaslanie upomienky nemôže mať svoje opodstatnenie.

12. Vo vzťahu k namietanému porušeniu práva na spravodlivý proces v súvislosti s rozhodnutím súdu bez nariadeného pojednávania odvolací súd uvádza, že predmetom sporu bol nárok žalobcu na zaplatenie 147,69 eura istiny s prísl. V zmysle ust. § 297 CSP pojednávanie nebolo potrebné nariadiť, lebo sa jednalo o otázku jednoduchého právneho posúdenia, skutkové tvrdenia strán neboli sporné a hodnota sporu bez príslušenstva neprevyšovala 1.000,- eur. Uvedené ustanovenie predstavuje výnimku zo zásady verejného prejednávania veci v spotrebiteľských sporoch vzhľadom na stanovený tzv. bagateľný cenový pri spotrebiteľských sporoch (1.000,- eur) nebolo povinnosťou súdu prvej inštancie vo veci nariadiť pojednávanie v zmysle ust. § 297, a preto postupom súdu nedošlo k porušeniu práva strany sporu na spravodlivý proces. Uplatnené námietky týkajúce sa absencie podmienok pre rozhodnutie bez nariadenia pojednávania neboli relevantné. Súd prvej inštancie pri posudzovaní dôvodnosti uplatnených nárokov vychádzal zo žalobného návrhu, ako aj predložených listinných dôkazov.

13. Za situácie, že správny je aj výrok o trovách konania strán sporu, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti ako vecne správny potvrdil postupom podľa § 387 ods. 1 CSP.

14. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 255 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP. Procesne úspešný v odvolacom konaní bol žalovaný, ktorému však v priebehu odvolacieho konania žiadne preukázateľné trovy nevznikli a preto mu neboli priznané.

15. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).